

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

9 Vtrùm Pontifex poßit derogare Iuri patronatus, conferendo beneficia non præsentatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

33
Si patroni
dissentiant.

Tertio, Si duo sint patroni, & alter praesentet Petrum, alter Ioannem, in arbitrio collatoris est conferre vtri maluerit. Adde, probabile esse, Episcopum tunc posse conferre alicui tertio: quia dum patroni inter se non conueniunt, Ius non cogit illum instituere alterutrum ex praesentatis. Ita Silu. supra q. 8. ex Panormitano.

Quarto, Quando multi sunt patroni, & non sunt inter se concordēs, is instituendus est, in quem plures consentiunt, siue illi praesentent per modum vnius corporis, siue seorsim.

34

Vbi Aduerte, quando plures praesentant per modum Collegij, vel Capituli, debere omnes conuocari, qui commode conuocari possunt: alioquin qui vocatus non fuerit, potest curare illam praesentationem per Iudicem irritari, etiam si ceteri omnes in eam consenserint. argumento cap. Cum in Ecclesijs. 33. de praebendis, in 6. vbi ita disponitur de electione & collatione, quae a multis est facienda. Quando autem plures praesentant seorsim, non est necesse conuocare; sed satis est vt plures seorsim in aliquem consentiant. In his tamen habenda est ratio consuetudinis receptae. vide Siluestram quae sit. 11. & 12.

D V B I T A T I O I X.

Utrum Pontifex possit derogare Iuri patronatus, conferendo beneficia non praesentatis.

35
Potest derogare.

Respondeo & Dico Primo, Pontificem posse derogare, siue patronatus sit Ecclesiasticus, siue laicus. est communis sententia DD. in cap. Cum dilectus. 28. de Iure patronatus; vt docet Couarr. in pract. cap. 36. n. 1. Ratio est, quia hoc Ius concessum est a Pontificibus principaliter propter bonum Ecclesiae, vt Ecclesia haberet defensores: secundario in honorem ipsorum fundatorum. ergo quando Summus Pontifex iudicat Ecclesiae expedire vt non expectet patronorum praesentationem, vel vt alteri conferat, poterit liberè conferre; quia semper maior debet haberi ratio finis principalis, quam secundarij. Secundo, Quia ex eo quod alijs hoc Ius praesentandi concesserit, non censetur seipsum in omni euentu voluisse spoliare sua conferendi potestate; sed sufficit vt regulariter praesentationes aliorum admittat: quod maximè verum censuerim in Iure patronatus, quod ex nuda concessione absque fundatione ab aliquo obtinetur.

36
Debet apponi clausula derogatoria, si patronatus est laicus.

Notandum tamen ex Couarr. supra, num. 2. si patronatus sit laicus, non censeri ei derogatum, etiam si Pontifex de facto conferat alteri beneficium, nisi id disertè in litteris per clausulam derogatoriam exprimat. Ita communiter DD. in c. 2. de praebendis, in 6. & colligitur ex cap. Super eo. 15. de officio Delegati. Neque sufficit vt in litteris collationis dicatur, Conferimus Perro hoc beneficium, ad cuiuscumque praesentationem vel collationem pertinet; sed expressè debet derogare patronatui laico, vt habet Decisio Rotae 331. teste Couarruina, n. 2. Quod si ad Regem, Ducem vel Marchionem pertineat, debet idiplum exprimi, vt habetur in regul. Cancell. 45. Si autè patronatus sit Ecclesiasticus, potest ei Pontifex derogare per simplicem benefici collationem, etiam si nulla

mentio eius derogationis in litteris promissionis fiat. vt iidem Doctores in dictum cap. 2. de praebendis, docent.

Ex quibus inferitur, reseruaciones Apostolicas beneficiorum, quae sunt propter crimen, vel quia contingit beneficia vacare apud Sedem Apostolicam, vel ob aliam rationem, ex Iuris communis, vel regularum Cancellariae dispositione, non comprehendere beneficia Iuris patronatus laicorum, quoad eorum praesentationem tollendam; bene tamen quoad institutionem, quae Praelatis competit: haec enim tunc petenda est à Summo Pontifice; vt docet Glossa in reg. 40. Cancell. sub finè. hoc tamen Couar. supra num. 5. intelligit de Episcopatibus, Abbatibus, Prioratibus, Decanatibus, & alijs dignitatibus, quae Summo Pontifici per regulam 1. & 3. Cancellariae referuntur; non autem de beneficijs minoribus, quorum praesentatio ad laicos pertinet: haec enim eo quod sint Iuris patronatus laicorum, ab omnibus reseruacionibus esse exempta, etiam quoad institutionem à Praelatis faciendam.

Dico Secundo, Legatus à latere, & consequenter Nuntius Apostolicum cum potestate Legati de latere, posse derogare patronatui Ecclesiasticorum, non tamen laicorum. Est communis sententia DD. in c. Dilectus. 6. de officio Delegati. & in cap. Cum dilectus. 28. de Iure patronatus, vbi vtrumque habetur.

Dico Tertio, Episcopus tamen nec patroni Ecclesiastici, nec laici iniri derogare potest: si tamen praueinendo praesentationem patroni conferat beneficium, collatio non est irrita: verum secuta praesentatione patroni intra tempus Iure praescriptum, collatio illa resoluetur & euanescet, vt patet cap. 32. Decernimus. 16. q. 7. Si autem intra illud tempus patronus neminem praesentauerit, vel se non opposuerit, collatio manebit valida; quia iam ad Episcopum est deuoluta; & prior collatio non fuit irrita nisi secuta praesentatione patroni intra tempus Iure definitum: vbi ergo haec non sequitur, confirmabitur, & manebit valida.

Petes, Quid si Ius patronatus partim sit laici, partim Ecclesiae?

Respondeo, Tunc non censetur ei facta derogatio absque expressa clausula, perinde ac si tantum esset patronatus laicorum. Ita communiter DD. teste Couar. c. 36. qq. pract. n. 4. ratio est, quia par non est, vt laicus ratione socij Ecclesiastici incommodum in re indiuidua sentiat. Et quamuis laicus gaudeat Iure Clerici, quoad tempus praesentationis sex mensium; non tamen debet pati incommodum derogationis ratione socij Clerici, ne forte laici à fundatione & dotatione Ecclesiarum & beneficiorum huiusmodi offensionculis auocentur: vnde etiam eorum patronatui maiora sunt concessa priuilegia, quam patronatui Clericorum, vt rectè docet Cou. supra. Simili modo si duo patroni sint laici & totidem Ecclesiastici, censetur patronatus laicus quoad derogationem. Secus tamen si Ecclesiastici sint plures, v. g. tres, & laici duo; tunc enim censetur in derogatione Ecclesiasticum: nam Ecclesiastici, quorum consensus sufficit, cum sint maior pars, tenentur admittere derogationem quod si omnes sint laici, v. g. quinque, non erit rata derogatio, nisi maior pars consentiat, nempe tres vt minimum; horum enim consensus sufficit, etiam in praesentando.

Dico

42
Si privilegio acquiritur, valet derogatio.

Dico Quartò, Si Ius patronatus solum privilegio vel præscriptione acquisitum sit, potest Pontifex ei derogare, sine expressa clausula derogatoria, etiam si sit laicorum; modo tamen non constat à laico esse fundatum; imò etiam Legatus poterit tale beneficium sine præsentatione conferre. est communis sententia DD. vt ostendit Couarr. supra n. 5. ratio est, quia talis patronatus censeri potius debet Ecclesiasticorum, cum originem ex Ecclesiasticis trahat. vide hac de re plura apud Couarr. pertinent enim hæc ad forum externum.

DUBITATIO X.

Quibus competat Ius collationis beneficiorum.

43
Proprie Episcopus est collator.

Respondeo & Dico Primò, In quaque diocesi Episcopum esse proprium collatorem omnium beneficiorum: hic enim in sua diocesi est Princeps & moderator factorum; ac proinde ad ipsum pertinet omnes Ecclesiæ ministros constituere, & officia sacra conferre, quod intellige, Nisi ex fundatione beneficii vel legitima præscriptione hos Ius alteri competat, v. g. Capitulo, Decano, Præposito, Abbati, vel alteri Ecclesiastico.

44
Pontifex per totum orbem confert.

Dico Secundò, Summus Pontifex est generalis collator, habens generalem potestatem conferendi omnia beneficia in quaui diocesi. ratio est, quia est supremus dispensator bonorum ecclesiasticorum, & Superior omnium Episcoporum & Ecclesiasticorum, atque adeò Ordinarius Ordinarium totius orbis; vt ait Glossa in cap. Felicitis. §. fin. de pœnis, in 6. & cap. vt. Per principalem. 9. q. 3. vnde non minus quam particularis Episcopus potest Ecclesijs ministros dare, & Ecclesiastica officia conferre, sicut vbique potest sacros ordines administrare. Porro tribus modis potest beneficia conferre, vt docet Rebuffus in sua praxi §. de deuolutionibus, num. 66.

45
Tribus modis potest beneficia conferre.

Primò, Iure præuentionis, vt quando alicui confert gratiam expectatiuam ad beneficium primò vacaturum; vt patet cap. Dudum. 1. 4. de præbendis, in 6. Secundò, Concurrente cum alijs collatoribus, cap. Quia. 1. de concessione præbendar, & Panorm. ibidem num. 5. quo modo semper potest conferre, quia concurret cum quolibet Ordinario in potestate & iurisdictione. Necessè tamen est vt in hoc casu referret vel conferat beneficium ante Ordinarium; alioquin collatio Ordinarij erit valida, argumento cap. Si eo tempore. 44. de electione, in 6. Hæc ratio etiam Legatis à latere concedi solet vt beneficia conferant, cap. Si à sede, 31. de præbendis, in 6. & DD. ibidem. Tertio, Confert Iure deuoluto; vt quando ratione criminis, (v. g. ob simoniam confidentiæ) vel ratione negligentia collatoris, ius conferendi deuoluitur ad Pontificem ex depositione Canonum. eodem Iure semper confert Episcopus, quando inferiores collatores sunt negligentes.

Quando fit deuolutio.

Vbi Notandum est Primò, Dignitates infra Episcopatum & Abbatiam, & alia beneficia, regulariter conferri debere intra sex menses; alioquin deuoluunt ad Superiorem; cap. Nulla. 2. de concessio. præbend. & alibi. Simili modo si patronus laicus non præsentet intra quatuor menses, & Ecclesiasticus intra sex, beneficium efficitur

liberum; eiusque dispositio deuoluitur ad eum, cuius est instituire præsentatum. vt patet ex dictis dubitat. 6.

47
Quo modo & ordine.

Notandum Secundò, Quod ad Episcopatum & Abbatiam atinet, si electores per tres menses absque legitimo impedimento neglexerint eligere, deuoluitur electio ad proximum Superiorem, qui cum consilio Capituli sui Ecclesiæ prouidebit. Quòd si hic etiam per totidem menses neglexerit, puniendus est secundum Canones, & Summus Pontifex prouidebit, cap. Ne pro defectu. 41. de electione. In inferioribus beneficijs, si ad Episcopum vel Capitulum spectet collatio, siue coniunctim siue diuisim; tunc negligente Episcopo per sex menses, deuoluitur ad Capitulum, & contra, singuli autem ad quos fit deuolutio, habent sex menses in inferioribus beneficijs. vide plura apud Rebuffum, §. De deuolutionibus.

48
Cur Pontifex fecerint reservationes mensium, &c.

Notandum Tertio, Pontificem rarius vt Iure præuentionis & concursus, vt confusio & lites vitentur, & idè in multis Ecclesijs reseruasse sibi certos menses, quibus confert, reliquis relictis Ordinario. Porro causa cur sibi aliqua beneficia reseruauerit, suoque Iure interdum in conferendo utatur, est, vt Ecclesiasticorum & Ecclesiarum, quæ sunt per orbem, maior sit communicatio & coniunctio cum Ecclesia Romana matre sua, dum non solum in spiritualibus; (quæ sæpè parum curantur), sed etiam in temporalibus & prouentibus Ecclesiasticis ab ea dependent. quò enim in pluribus ab ea dependent & ad eam confugere debent, eò magis eam reuerentur, amant, & in ijs, quæ ad fidem, mores, & sacra ministeria pertinent, se illi submitunt. Quòd si in nullo ab ea dependere, facillè vnio Ecclesiæ per schismata dissolueretur.

49
Episcopi non conferunt in Curia.

Notandum Quarto ex Couarr. l. 3. variarum cap. 20. nu. 9. consuetudine receptum esse vt Episcopi existentes in Curia Romana, non possint vlla beneficia conferre, etiam si vacent in propria diocesi; sed necessum esse vt Curiam exeant ad ea conferenda; possunt tamen in aliena diocesi. Quæ autem in Curia vacauerint, ea pertinent ad Pontificis dispositionem. Talia sunt eorum, qui sunt de Curia Romana, & eorum qui Romæ moriuntur, aut prope Romam ad duas dietas; id est, 40. milliaria Italica. denique eorum, qui ibi resignant aut permutant; vt patet ex regulis Cancellariæ.

50
Capitulum sede vacante.

Petes, Vtrum sede Episcopali vacante, vel Episcopo suspenso, Capitulum possit conferre beneficia, quæ ad liberam Episcopi collationem pertinebant.

Respondeo, Non posse conferre. cap. Illa. 2. Ne sede vacante; nec ad ea præsentare; vt docet Ioannes Andreas in cap. vnicum, Ne sede vacante, in 6. potest tamen Capitulum tunc instituire præsentatos à patronis, quorum institutio ad Episcopum pertinebat, cap. primo de institut. in 6. Item potest conferre ea, quorum collatio communiter erat Episcopi & Capituli, cap. Si ad Episcopum; Ne sede vacante, in 6. Secus tamen si collatio erat solius Episcopi, etsi ex consilio Capituli. vide Rebuffum supra, §. De deuolutionibus, num. 70. & seqq.

